

Riktlinje för mottagande och kartläggning av nyanlända i Tyresö kommun

Beslutsdatum	2021-xx	Dokumenttyp	Riktlinje
Beslutad av	Barn- och utbildningsnämnden eller Elisabet Schultz	Dokumentägare	Skolchef grundskola
Diarienummer	xx	Giltighetstid	Tills vidare

[ev. bild]

Innehållsförteckning

1	Syfte	3
2	Definition av nyanländ.....	3
3	Kartläggning av nyanlända elevers kunskaper - översikt.....	3
4	Övergripande rutiner i Tyresö kommun.....	4
4.1	Mottagningsamtal och kartläggning steg 1. Elevens språk och erfarenheter	4
4.2	Välkomstmöte på den mottagande skolan	4
4.3	Kartläggning steg 2. Litteracitet och numeracitet.....	5
4.4	Beslut om placering i årskurs och undervisningsgrupp efter kartläggningen	5
4.5	Kartläggning steg 3. Elevens ämneskunskaper.....	6
5	Studiehandledning på modersmål	6

1 Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att tydliggöra hur grundskolor i Tyresö kommun ska organisera arbetet med mottagande av nyanlända elever. Vår strävan är att all personal i skolorna ska känna till och arbeta med gemensamma riktlinjer vid mottagande av nyanlända elever.

Vid framtagandet av riktlinjerna har vi utgått från Skolverkets bestämmelser kring utbildning för nyanlända elever.

2 Definition av nyanländ

Med nyanländ avses enligt skollagen 3 kap 12a§: den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Alla nyanlända elevers kunskaper ska bedömas om det inte är uppenbart onödigt. Resultatet av bedömningen ska beaktas vid rektors beslut om placering i årskurs och undervisningsgrupp samt vid planering av undervisningen och fördelning av undervisningstiden.

3 Kartläggning av nyanlända elevers kunskaper - översikt

Skolan ska göra en inledande bedömning av nyanlända elevers kunskaper för att sedan kunna placera eleverna i rätt årskurs och undervisningsgrupp. Till stöd för bedömningen finns Skolverkets kartläggningsmaterial för bedömning av nyanlända elevers kunskaper. Kartläggningen sker i tre steg. Steg 1 och 2 är obligatoriska att använda i den inledande bedömningen och steg 3 är ett frivilligt stöd för ämneslärare:

- Steg 1. Kartläggning av elevens språk och erfarenheter
- Steg 2. Kartläggning av elevens kunskaper inom områdena *litteracitet* och *numeracitet*
- Steg 3. Kartläggning av elevens ämneskunskaper. Stöd för den undervisande ämnesläraren i att planera undervisningen utifrån var eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling i respektive ämne.

Skolverkets allmänna riktlinjer i kartläggningen:

- rektor på varje skola utser personal som är bäst lämpad för att genomföra kartläggningen. Personalen måste kunna bedöma och analysera elevens svar och resonemang utifrån de kunskaper som kartläggs i varje steg.
- kartläggningen ska genomföras på ett språk som eleven behärskar, om möjligt på elevens starkaste språk.
- kartläggningen ska ge förutsättningar för ett resursperspektiv – eleven berättar om och visar kunskaper, erfarenheter och förmågor han eller hon har med sig till skolan. Skolan har ett ansvar att ta tillvara och bygga vidare på detta i planeringen av undervisningen.
- det är centralt att det sker en överlämning av kartläggningsmaterialet mellan involverad personal efter de olika kartläggningsstegen.

4 Övergripande rutiner i Tyresö kommun

4.1 Mottagningsamtal och kartläggning steg 1. Elevens språk och erfarenheter

När en nyanländ elev kommer till kommunen bokas tid för ett s.k. mottagningsamtal på mångfaldsenheten. Samtalet syftar till att ta upp frågor som berör elevens bakgrund, erfarenheter, språk, personuppgifter och m.m. Vårdnadshavare/förmyndare/god man är med. Vid samtalet deltar även en modersmållärare som språklig resurs och som blivande studiehandledare för eleven. Under detta samtal fylls elevens skolansökan i om det inte skett tidigare. Samtalet är den första delen av den obligatoriska kartläggningsprocessen enligt Skolverkets riktlinjer (se skolverkets bedömningsportal – kartläggningsmaterial).

4.2 Välkomstmöte på den mottagande skolan

När eleven får en skolplacering lämnar mångfaldsenheten över elevens kartläggning steg 1, kontaktuppgifter till familjen samt information om studiehandledning till den mottagande skolan. Skolan tar del av kartläggningen och bjuder in eleven och vårdnadshavarna till ett välkomstmöte. Skolan ansvarar för att boka in en tolk några dagar innan mötet. Alt. kan mångfaldsenheten kontaktas och elevens blivande studiehandledare bjudas in som en språklig resurs vid mötet.

Skolhälsovården tar kontakt med familjen för att tillsammans med tolk samtala om elevens hälsostatus, vaccinationer etc.

Rektor placerar eleven i åldersadekvat klass och kartläggning steg 2 genomförs enligt Skolverkets bestämmelser. Om kartläggningen visar att elevens klassplacering inte överensstämmer med elevens kunskapsnivå kan rektor ompröva placeringen.

4.3 Kartläggning steg 2. Litteracitet och numeracitet

När eleven börjat i skolan genomförs kartläggning av elevens kunskaper i *litteracitet* (användande av skriftspråk i olika sammanhang) och *numeracitet* (matematiskt tänkande). Uppgifterna i steg 2 ska vara utförda senast inom två månader från det att eleven tagits emot i skolan.

Personal steg 2 - *litteracitet*, rekommendationer:

- en lärare i svenska som andraspråk tillsammans med en studiehandledare eller en tolk. Alternativt kan en studiehandledare genomföra kartläggningen på egen hand om hon eller han har motsvarande kompetens och kunskaper som en lärare i svenska som andraspråk.
- specialpedagog för kartläggning av elever med funktionsnedsättningar – om detta är känt efter steg 1.

Personal steg 2 - *numeracitet*, rekommendationer:

- en lärare med matematisk ämneskompetens tillsammans med en studiehandledare eller en tolk. Alternativt kan en studiehandledare genomföra kartläggningen på egen hand om hon eller han har motsvarande kompetens och kunskaper som en lärare i matematik.
- specialpedagog för kartläggning av elever med funktionsnedsättningar – om detta är känt efter steg 1.

Kartläggningssamtalen för *litteracitet* och *numeracitet* sker vid två olika tillfällen och vardera samtalet beräknas ta 70 min inklusive tid för tolkning. Dessa samtal är en obligatorisk del av kartläggningsprocessen enligt Skolverkets riktlinjer (se Skolverkets bedömningsportal – kartläggningsmaterial)

4.4 Beslut om placering i årskurs och undervisningsgrupp efter kartläggningen

När elevens kunskaper kartlagts med steg 1 och steg 2 i Skolverkets material ska rektor fatta beslut om elevens definitiva placering i årskurs och undervisningsgrupp. Eleven ska placeras i en årskurs som är lämplig med hänsyn till elevens ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt. Vidare kan rektor besluta om prioriterad timplan, vilket innebär att eleven ges utökad undervisning i svenska som andraspråk än övriga elever i samma årskurs. Eleven får inte ges mindre undervisningstid totalt än andra elever i samma årskurs.

4.5 Kartläggning steg 3. Elevens ämneskunskaper

Detta steg är ej obligatoriskt enligt Skolverkets riktlinjer men bör genomföras som ett stöd för ämneslärare och övrig personal för att kunna planera undervisningen efter var eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling. Det är viktigt att vara lyhörd och flexibel när det gäller tidpunkt för kartläggningen av steg 3. Det kan vara bra att först låta eleven bekanta sig med skolmiljön och lärarna. Då får eleven lättare att komma till sin rätt i samtalet. Just nu finns steg 3 publicerat i ämnena bild, biologi, engelska, fysik, geografi, hem- och konsumentkunskap, historia, idrott och hälsa, kemi, matematik, moderna språk, musik, religionskunskap, samhällskunskap, slöjd och teknik (se Skolverkets bedömningsportal – kartläggningsmaterial).

Personal steg 3, rekommendationer:

- en ämneslärare tillsammans med en tolk eller en studiehandledare alt. flerspråkig ämneslärare. Den som utför kartläggningen behöver ha ämneskompetens för att kunna föra samtalet på en ämnesmässig nivå och bedöma elevens svar på ett korrekt sätt.
- specialpedagog för kartläggning av elever med funktionsnedsättningar – om detta är känt efter steg 1 och 2.

5 Studiehandledning på modersmål

En elev som inte klarar att följa undervisningen på svenska har rätt att få stöd i form av studiehandledning på sitt modersmål om eleven riskerar att inte nå kunskapskraven i ett eller flera ämnen (Skolförordningen 5 kap. 4 §).

Nyanlända elever har i vissa fall en förstärkt rätt till studiehandledning på modersmålet. Det gäller om:

- de har tagits emot i högstadiet i grundskolan, specialskolan eller grundsärskolan
- deras kunskaper har bedömts.

Dessa elever ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart att det inte behövs. (Skollagen 3 kap. 12 i §).

- Ansökan om studiehandledning görs läsårsvis av respektive skola och kompletteras efter behov.
- Mångfaldsenheten fördelar studiehandledningstimmar utifrån de uppgifter som skolan lämnar.

- I Tyresö kommun får nyanlända elever studiehundledning tre timmar i veckan under sitt första läsår i Sverige. Därefter två timmar i veckan under elevens andra läsår och en timme i veckan det tredje läsåret eller så länge behov finns.
- Studiehundledaren kontaktar elevens mentor, klasslärare eller ämneslärare och planerar studiehundledningen tillsammans.
- Studiehundledningen sker oftast enskilt men kan även genomföras i mindre grupp om det finns fler elever i samma klass med samma språk och behov.
- Studiehundledningen trappas ner med tiden i och med att elevens kunskaper i svenska ökar.